

--	--

Програма за користење на средствата од Инструментот за претпристапна помош за рурален развој на Европската Унија (ИПАРД) за период 2007-2013 година

ДЕЛОВЕН ПЛАН

за

**Мерка 10121 Обновување на постоечки овошни насади
Набавка на атомизер Пантер 1000л и мулчер Елите л160 со кардан**

Износ на планираната инвестиција **369.000** денари (без ДДВ)
387.450 денари (со ДДВ)

Потпис / печат:

Деловниот план е изготвен со поддршка од страна на	
Име и презиме на лицето или службеникот на АПРЗ кој го изготвил Деловниот план:	
Потпис:	
Печат:	

1. РЕЗИМЕ НА ДЕЛОВЕН ПЛАН.....	3
2. ПАЗАРНИ АСПЕКТИ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА.....	4
2.1. Карактеристики на планираниот производ / услуга.....	4
2.2. Пазар на продажба (Купувачи).....	4
2.3. Пазар за набавка (Добавувачи).....	4
3. ОПИС НА ПЛАНИРАНАТА ИНВЕСТИЦИЈАТА.....	4
3.1.1 Избор и опис на технолошкиот процес.....	4
3.2 Влијание на хранливите материи врз остварувањето на приносите.....	6
3.3 Препораки за употреба на ѓубрива.....	7
3.4 Заклучоци за исхрана на јаболката.....	7
3.2. Планирани инвестиции во градежни објекти.....	9
3.3. Планирани инвестиции во повеќегодишни насади.....	9
3.4. Планирани инвестиции во механизација / опрема.....	10
3.5. Планирани општи трошоци.....	10
3.6. Планирање на потребна работна сила.....	10
4. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД НА ИНВЕСТИЦИЈАТА.....	11
5. АНАЛИЗА НА ЛОКАЦИЈА.....	11
5.1. Придонес на проектот кон развој на локалната економија.....	11
6. ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА.....	11
6.1. Финансиска анализа на планирани трошоци.....	11
6.2. Финансиска анализа на планирани приходи.....	13

1. РЕЗИМЕ НА ДЕЛОВЕН ПЛАН

Име на барателот	
Адреса на фирмата	
Назив на инвестицијата	Набавка на атомизер Пантер 1000л и мулчер Елите л160 со кардан
Вкупна вредност на инвестицијата	369.000 денари (без ДДВ) 387.450 денари (со ДДВ)
Критериуми за успешност на инвестицијата:	
Нето сегашна вредност (NPV)	95.47 %
Интерна стапка на рентабилност (IRR)	31.3507 %
Период на враќање на инвестицијата (RP)	3 години

Дефиниции за критериуми за успешност на инвестицијата се следниве:

- НЕТО СЕГАШНА ВРЕДНОСТ (NPV)

Нето сегашна вредност (NPV) ги искажува идните резултати од вложувањето и идните резултати од работењето во сегашни вредности. Критериум е NPV да биде позитивен број ($NPV > 0$).

Позитивна нето сегашна вредност покажува дека вредноста на паричниот тек е поголема од трошоците за проектот (инвестициите) и инвестицијата се смета за оддржлива.

- ИНТЕРНА СТАПКА НА РЕНТАБИЛНОСТ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА (IRR)

Интерна стапка на рентабилност на инвестицијата ја претставува просечната годишна стапка на приноси од инвестицијата. Критериум е интерната стапка на рентабилност на инвестицијата да е поголема или еднаква на 6%.

- ПЕРИОД НА ВРАЌАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА (RP)

Периодот на враќање на инвестицијата е очекуваниот број години, за кои се враќа вложувањето во инвестиција. Периодот на враќање не треба да биде подолг од 10 години од денот на употреба на инвестицијата.

2. ПАЗАРНИ АСПЕКТИ НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

2.1. Карактеристики на планираниот производ / услуга

2.2. Пазар на продажба (Купувачи)

Јаболото во целост се откупува од локални трговци и од трговци од соседните земји, претежно од _____.

Табела 1: Планиран пазар на продажба на производот / услугата поврзана со инвестицијата

№	Производ / Услуга	Ед. мерка	Домашен пазар		Странски пазар (извоз)	
			Количина	Цена	Количина	Цена
1	Конзумно јаболко	кг	33000	16	Н/П	Н/П
2	Индустриско јаболко	кг	3300	6	Н/П	Н/П

2.3. Пазар за набавка (Добавувачи)

Табела 2: Планиран пазар на набавка на сировини, репроматеријали и услуги поврзани со инвестицијата

№	Сировина / Репроматеријал / Услуга	Ед. мерка	Домашен пазар		Странски пазар (увоз)	
			Количина	Цена	Количина	Цена
1	Средства за заштита	л	130	1200	/	/
2	Вештачки ѓубрива	кг	1000	30	/	/
3	Гориво	л	400	68	/	/

Набавката на репроматеријали/сировини/услуги се врши од локалните земјоделски аптеки и бензински пумпи по цени коишто се пазарни во текот на набавката.

3. ОПИС НА ПЛАНИРАНАТА ИНВЕСТИЦИЈАТА

3.1.1 Избор и опис на технолошкиот процес

Јаболкото е овошен вид со најширок ареал на распространетост. Тоа е најважна континентална култура застапена во сите делови на светот, најмногу во Европа, а најмалку во Африка. Според производството, прометот и потрошувачката, во светот се наоѓа на трето место, веднаш после цитрусите и бананите. Според употребната вредност на плодовите во свежа или преработена состојба го завзема првото место.

Во Р.Македонија е најзастапен овошен вид како во површина така и во производство на свежи плодови. Годишното производство на јаболка во нашата земја во последните неколку години се движи од 70 до 80 илјади тони, со тенденција за зголемување на површините со нови насади, особено покрај

езерските реони на Преспа, Охрид и Струга каде што климатските услови се најповолни, но и во другите реони во земјата каде што може да се одгледува.

Климата, почвата и економските услови имаат пресудно значење за одгледувањето на јаболкото. Од климатските карактеристики, меѓу другите треба да се споменат: температурата на воздухот, годишните врнежи, критичните ниски температури за цветните папки, цветовите и др. Критични ниски температури за јаболкото во период на мирување изнесуваат од -25 до -30 °C, за цветните папки од $-0,75$ до $-3,85$ °C, за цветовите од $-1,65$ до $-2,20$ °C. Јаболкото успева на длабоки, средно тешки и умерено влажни (илести и илесто песокливи почви). рН вредноста треба да се движи во границите помеѓу 5,5 и 6,5. Местоположбата по можност да биде заштитена од силни ветрови.

Водечка сорта во јаболковите насади во нашата земја е Ајдаред со процентуална застапеност од околу 70 %. Други сорти кои се одгледуваат во плантажните насади се Златен делишес, Чадел, Мутцу, Јонаголд, Грени смит. Преспективни сорти се: Ревена, Шампион, Флорина, Ентерпрајс, Гала, Ред чив, Рубин стар, Бребурн, Фухи, Голд чиф и др.

Јаболка - Ајдаред

Инвеститорот одгледува јаболка од сортата Ајдаред.

Сортна структура на јаболка во Р.Македонија – во вкупното производство на јаболка сортата ајдаред е застапена преку 65%. Оваа сорта покажува одлични резултати во нашите услови во однос на плодноносењето, чувањето на плодовите. Во нејзиниот квалитет далеку заостанува од високо квалитетните сорти. Во многу поразвиените земји оваа сорта се смета како индустриска, па поради тоа во нивните насади ја нема или пак е застапена во многу мал процент.

Измената на структурата на сортиментот е комплексно прашање бидејќи тоа е поврзано со расадничкото производство, но и соодветна сортна технологија. Структурата на производството на садници исто така е неповолна, бидејќи и овде сортата на ајдаред е застапена во многу висок процент. Уште полоша е состојбата на увезениот саден материјал, бидејќи таму според наши сознанија, сортата ајдаред е застапена со над 80%. Овие податоци говорат дека и во наредните 15-20 години оваа сорта ќе доминира во производството на јаболка во Р.Македонија.

Одгледувањето на јаболкови овошни насади е процес во кој инвеститорот треба да има познавања во повеќе сфери.

За постигнување на високи и на квалитетни приноси, во овоштарското производство, големо значење има комплексната примена на агротехнички мерки.

Во овој систем од мерки, посебно значење и улога има исхраната на овошките, односно употребата на ѓубриња. Во овоштарското производство со ѓубрењето се постигнува правилен развој на овошките, редовно плодносење и оптимални приноси со висок квалитет.

Заради нестручната и ненавремена примена на ѓубривата се појавуваат негативни појави кои се манифестираат со:

- Намалена родност;
- Слаб квалитет;
- Појава на физиолошки промени и др.

Неправилната исхрана кај овошките ги зголемува условите за појавување на физиолошки промени кои се изразени со:

- Деформации на лисјата и на плодовите;
- Предвремено паѓање на лисјата;
- Појава на горки дамки на плодовите;
- Појава на некротични ткива кај лисјата;
- Гниење на плодовите;
- Калирање на плодочувалиштата;
- Нарушување на животната средина.

3.2 Влијание на хранливите материји врз остварувањето на приносите

Исхраната на овошките има за цел да ги подобри хемиските, физичките, биолошките и другите својства на почвата. Јаболката на исто место се одгледуваат 20-30 години и тие рационално ги користат хранливите материји од почвата.

За нормална вегетативна активност и за одвивање на животните функции, овошките користат повеќе видови хранливи материји. Нив ги обезбедуваат од воздухот, од водата и од почвата. Нивното потекло може да биде од органско и од неорганско производство.

Поради намалување на сточниот фонд, исхраната на јаболката е насочена кон употреба на вештачките ѓубрива.

Овие ѓубрива ги задоволуваат основните потреби од хранливи материји, но поради редовната употреба ги влошуваат физичките и биолошките својства на почвата.

При недостаток на арско ѓубре, во овоштарството можат да се користат и други органски материји како што се:

- Компост;
- Слама;
- Тева;
- Струготини од дрва;
- Тресет;
- Лисја од шумски растенија и други органски материји.

3.3 Препораки за употреба на ѓубрива

Внесувањето на хранливите материи во почвата се врши во две фази:

- **во период на мирување на вегетација;**
- **во период на активната вегетација.**

Во периодот на мирување на вегетацијата есен-зима се употребуваат органски и тешко растворливи комбинирани ѓубрива. Најдобри резултати се постигнуваат кога ѓубрењето во насадите се извршува на есен по паѓањето на лисјата со длабоко заорување.

Во периодот на вегетација се вршат дополнителни ѓубрења најчесто со единечни ѓубрења на два до три наврати според потребите на овошките или на растојание од 30-40 дена.

Внесувањето на ѓубривата се врши на повеќе начини и тоа:

- со расфрлање по цела површина (рачно и со ѓубре растурачи);
- во бразди (со депозитор);
- кружно околу овошките;
- со наводнување (фертиригационо);
- ѓубрење преку лисјата (фолијарно).

3.4 Заклучоци за исхрана на јаболката

- Со правилна исхрана на јаболката се постигнуваат високи приноси со добар квалитет.
- Се добиваат добро обоени плодови, примамливи за потрошувачите.
- Се подобрува исхраната на јаболката за макро и микро елементи.
- Се подобрува складишната вредност на плодовите.
- Се намалува појавата на физиолошките промени.
- Се намалува појавата на горки дамки.
- Се рационализира употребата на ѓубриња.
- Се намалуваат загубите на хранливи елементи кои се измиваат во почвата.
- Се зачувува еколошката средина.
- Се намалува загадувањето на водите со фосфор, нитрати, нитрити и др.
- Се зголемува приносот по хектар со поволен сооднос на класното спрема вонкласното јаболко.
- Се зголемува профитот на фарма.
- Се зголемува животниот стандард на семејствата.
- Се зголемува интересот на младинците за занимавање со овоштарството.

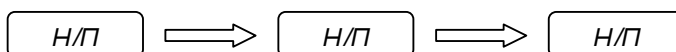
Табела 3. Планирано примарно земјоделско производство

№	Вид на примарен производ	Ед. мерка	Големина на производен капацитет	Принос по единица капацитет	Вкупно производство
	А	Б	В	Г	Д = В x Г
1	Конзумно јаболко	ха	0.66	50000	33000
2	Индустриско јаболко	ха	0.66	5000	3300

Забелешка: Се работи за истата површина, но се добива јаболко со помал квалитет кое се користи за преработка и има пониска продажна цена и затоа се смета дека е друг производ.

Б) Преработка на земјоделски производи.

На пр.

№	Вид на производ	Ед. мерка	Годишен инсталиран капацитет	Годишно производство	Вид на сировина / репроматеријал / услуга по производ	Ед. мерка	Количини сировина по единица производ
	А	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е
1		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Вкупно	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
2		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Вкупно	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
...		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Вкупно	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П

Забелешка: Во производствениот процес нема преработка на земјоделските производи и затоа стои Н/П

Табела 3. Планирано обезбедување на услуги

№	Вид на услуга	Ед. мерка	Големина на услужен капацитет	Планирана искористеност на услужен капацитет	Трошоци за обезбедување на единица услуга
	А	Б	В	Г	Д
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П

Забелешка: Во производствениот процес нема планирано обезбедување на услуги и затоа стои Н/П

3.2. Планирани инвестиции во градежни објекти

Табела 4. Структура на градежни објекти

№	Тип на објект	Нов / доградба (m ² /m ³)	Постоечки (m ² /m ³)	Планирано обновување (да / не)	Површина планирана за изградба / обновување (m ²)
	А	Б	В	Г	Д
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П

Забелешка: Не се предвидени инвестиции во градежни објекти и затоа стои Н/П

Табела 4а: Преглед на фази на градба

Фази на градежни работи	M ²	Цена/m ²		Вкупна вредност	
		без ДДВ	со ДДВ	без ДДВ	со ДДВ
А	Б	В	Г	Д	Ѓ
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Вкупно		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П

Забелешка: Нема изградба на објекти и затоа стои Н/П

3.3. Планирани инвестиции во повеќегодишни насади

Табела 4б: Преглед на инвестициони активности за обновување на постоечки повеќегодишни насади

Фази на инвестициони активности	ха	цена/ха		Вкупна вредност	
		без ДДВ	со ДДВ	без ДДВ	со ДДВ
А	Б	В	Г	Д	Ѓ
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
Вкупно		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П

Забелешка: Инвестицијата не содржи подигнување на повеќегодишни насади затоа стои Н/П

3.4. Планирани инвестиции во механизација / опрема

Табела 4в. Преглед на потребната опрема / механизација

№	Вид на опрема, машини, механизација	Ед. мерка	Количина	Модел	Технички капацитет
	А	Б	В	Г	Д
1	Атомизер	парче	1	Пантер	1000 литри
2	Мулчер	парче	1	Елите	160 цм

3.5. Планирани општи трошоци

Табела 4г. Преглед на планирани општи трошоци

№	Вид на услуга	Ед. мерка	Цена по единица мерка	Количина
	А	Б	В	Г
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П

Забелешка: За реализацијата на инвестицијата нема планирани општи трошоци и затоа стои Н/П

3.6. Планирање на потребна работна сила

Табела 4д. Потребна работна сила за реализација на инвестицијата

Вид на работно место	Број на извршители	Планирана месечна бруто плата	Вкупен износ на планирани годишни бруто плати
А	Б	В	Г = Б x В x 12
Управители			
Производство/Висока стручна спрема (ВСС)	Н/П	Н/П	Н/П
Средна стручна спрема (ССС)	Н/П	Н/П	Н/П
Квалификувана работна сила (КВ)	Н/П	Н/П	Н/П
Сезонска работна сила	3		105000
Вкупно	3		105000

Табела 4ф. Преглед на период за ангажирање на сезонска работна сила

Вид на работно место	Број на извршители /год.	Планиран одлив на трошоци за ангажирана сезонска работна сила по месеци на годишно ниво (искажани во денари или во %)													
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вк	
Сезонска работна сила	3	20 %	20 %								30 %	30 %			

Забелешка: Работата на семејното земјоделско стопанство се извршува исклучиво од членовите на семејството при што нема потреба од ангажирање на дополнителна работна сила и затоа стои Н/П

4. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД НА ИНВЕСТИЦИЈАТА

Табела 5: Временски распоред на инвестиционата активност

Активност	Дата на завршување на инвестицијата	Времетраење на активоста во месеци	Почеток на користење
I фаза	6/2012	1	6/2012

5. АНАЛИЗА НА ЛОКАЦИЈА

Производствените капацитети со површина од околу 0.66 ха се наоѓаат во околината и непосредна близина на селото _____. За наводнување на површините се користи вода од сопствени бунари со добар квалитет. Самите парцели се наоѓаат покрај селските патчиња имаат добра инфраструктурна поврзаност, До сите парцели спроведена е електрична енергија потребна при наводнувањето.

5.1. Придонес на проектот кон развој на локалната економија

Самиот проект нема некое особено влијание врз локалната економија, но е во согласност со заложбите за рационално искористување на потенцијалите, користење на механизазија која што е во согласност со највисоките еколошки стандарди и со самото тоа зачувување на животната средина.

6. ФИНАНСИСКА АНАЛИЗА

6.1. Финансиска анализа на планирани трошоци

Табела 6а: Спецификација на трошоци во постоечки основни средства

№	Постојано (основно) средство	Сегашна вредност	Трошоци за одржување %	Трошоци за осигурување %	Стапка на амортизација %
	А	Б	В	Г	Д
	Трактор ИМТ 539	180000	1,5	2	10
	Јаболков насад	350000	1,5	2	10
	Приклучна механизација	100000	1,5	2	10

Табела 6б: Спецификација на трошоци за планирани основни средства

№	Планирано постојано (основно) средство	Набавна вредност	Трошоци за одржување %	Трошоци за осигурување %	Стапка на амортизација %	Планирана финансиска поддршка
	А	Б	В	Г	Д	Г
I	Градежни објекти	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
...		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
II	Повеќегодишни насади	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
...		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
III	Опрема/Механизација	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	Атомизер	227.550,00	1,5	2	10	115.679,00
	Мулчер	144.525,00	1,5	2	10	68.821,00
...		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
IV	Општи трошоци	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
...		Н/П	Н/П	Н/П	Н/П	Н/П
	ВКУПНО					184.500,00

Табела 6в: Структура на планирани материјални и други оперативни трошоци

А. Структура на материјални и останати оперативни трошоци					Б. Планиран одлив на материјални и останати оперативни трошоци по месеци на годишно ниво												
Ставка	Ед. мерка	Количина	Единечна цена	Вкупно	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Вк
Нафта	л	400	68	27200		10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %		
Средства за заштита	л	130	1200	156000			15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	10 %				
Вештачко ѓубре	Кг	1000	30	30000		15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	10 %					
Ел. Енергија				24000			15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %	10 %				

Табела 6г: План за отплата на кредит наменет за финансирање на планираната инвестиција

Дата на исплата на прва рата	Ден	Месец	Година
Вкупна вредност на кредит (денари)			Н/П
Период на отплата (години)			Н/П
Времетраење на Грејс период (во години)			Н/П
Каматна стапка (% годишно)			Н/П
Начин на отплата (со зборови месечно, квартално, полугодишно или годишно)			Н/П

6.2. Финансиска анализа на планирани приходи

Табела 7а: Структура на планиран вкупен приход

А. Структура на планиран вкупен приход					Б. Планиран вкупен прилив по основ на приход по месеци на годишно ниво												
Производ / Услуга	Ед. мерка	Количина	Единечна цена	Вкупно	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I / X	X	XI	X / II	B / K
Конзумно јаболко	кг	33000	16	528000										50%	50%		
Индустриско јаболко	кг	3300	6	19800										50%	50%		

7. ЗАКЛУЧОК

Според сите економски показатели може да се заклучи дека оваа инвестиција е сосема оправдана и издржана и се препорачува да биде финансирана.